

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 22. europaudvalgsmøde

Mødedato: tirsdag den 18. marts 2025

Tidspunkt: 5 min. efter mødet i UPN, ca. kl. 14.15

Sted: vær. 2-133

Dagsorden

Den 17. marts 2025

1. Afrapportering fra det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd 6. marts 2025
Forelæggelse ved statsministeren
    Ekstraordinært Det Europæiske Råd 6/3-25 – Bilag 7 (konklusioner vedr. forsvar)
    Ekstraordinært Det Europæiske Råd 6/3-25 – Bilag 6 (konklusioner vedr. Ukraine)
2. Forelæggelse af møde i Det Europæiske Råd 20.-21. marts 2025
Forelæggelse ved statsministeren
    Det Europæiske Råd 20-21/3-25 – Bilag 4 (udkast til konklusioner)
    Det Europæiske Råd 20-21/3-25 – Bilag 1 (udkast til kommenteret dagsorden)
- L 3. Eventuelt

Praktiske oplysninger:

Hvor intet andet er angivet, afholdes Europaudvalgets ordinære møder for åbne døre. Tilmelding for tilhørere skal ske *senest kl. 12.00 dagen inden mødet* ved Europaudvalgets sekretariat (europaudvalget@ft.dk; tlf. +45 33 37 36 10). Der vil være pladsbegrænsning.

Anvendte forkortelser:

FO =Forhandlingsoplæg

L =Lukket behandling

Europaudvalget

Referat af 22. europaudvalgsmøde

Dato: tirsdag den 18. marts 2025
Tidspunkt: 5 min. efter mødet i UPN, ca. kl. 14.15
Sted: vær. 2-133

Til stede: Brigitte Klintkov Jerkel (KF), formand, Henrik Møller (S), næstformand, Thorkild Holmboe-Hay (S), Christian Friis Bach (V), Alexander Ryle (LA), Alex Ahrendtsen (DF), Claus Jørgensen (SF) og Theresa Scavenius (UFG).

Desuden deltog: Statsminister Mette Frederiksen.

Punkt 1. Afrapportering fra det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd 6. marts 2025

Ekstraordinært Det Europæiske Råd 6/3-25 – Bilag 7 (konklusioner vedr. forsvar)
Ekstraordinært Det Europæiske Råd 6/3-25 – Bilag 6 (konklusioner vedr. Ukraine)

Punkt 1-2 blev forelagt samlet under punkt 1.

Forsvar

Statsministeren (Mette Frederiksen): Vi lever i en meget urolig verden, og det placerer vores kontinent i en skæbnestund. Derfor vil jeg starte med en af de få glædelige nyheder, nemlig at Europa evner at holde sammen og vokse sig stærkere. Det er i mine øjne den eneste vej igennem denne meget, meget svære tid, og derfor var det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd (DER) den 6. marts 2025 rigtig vigtigt.

Kommissionsformanden havde forud for mødet lagt en række forslag på bordet om vores forsvarsinvesteringer. Som I ved, er vi et af de lande, der virkelig mener, at Europa skal opruste. Derfor er det afgørende at få ændret nogle af de finansielle og økonomiske spilleregler, så alle lande faktisk også *kan* opruste med det, der er nødvendigt. Det drejer sig for det første om at udnytte fleksibiliteten i de finanspolitiske regler, så alle medlemslande kan investere mere i forsvar. Det andet er et nyt låneinstrument på op imod 150 mia. euro, som giver EU-lande med høje låneomkostninger mulighed for at låne på favorable renter. Det er altså fælles gæld baseret på princippet om lån til lån. Det tredje element er bedre mulighed for at omprioritere strukturfondsmidler til forsvarsudgifter.

Jeg tror aldrig, en beslutning af den her karakter er blevet truffet så hurtigt, ud over noget undervejs i corona. Det viser, at Europa godt kan, når vi vil, og når vi skal. Og det er det allervigtigste – lige-gyldigt hvad der kommer til at møde os i disse år. Så det er rigtig godt.

Men økonomien er én ting; vi skal have barriererne væk, og vi skal have vores egne produktionslinjer op at køre, så der bliver produceret mere forsvarsudstyr direkte i Europa. Det handler mødet i denne uge om. På den måde er der en meget klar sammenhæng mellem det seneste og det kommende møde i DER.

Zelenskyj var med til det seneste møde i DER. Han fik en varm og hjertelig modtagelse af sine europæiske kollegaer ved det bord, hvor han hører til. Min oplevelse er, at den europæiske støtte til Ukraine, som kommer fra et højt niveau, er stigende i denne tid. Det er afgørende, for vi ved ikke, hvad andre finder på at gøre.

Der er en sammenhæng mellem, at vi nu er ved at have de økonomiske rammer på plads, og at vi skal have gang i den europæiske forsvarsindustri. Kommissionen forventes i morgen, den 19. marts 2025, at præsentere en hvidbog om europæisk forsvar. Vi har sagt meget klart fra dansk side, at den skal være så ambitiøs som overhovedet muligt.

Ursula von der Leyen lander i København nærmest nu. Når jeg er færdig med mødet med jer, tager jeg direkte ud og møder kommissionsformanden, og vi skal tale om lige præcis europæisk forsvar og sikkerhed.

Min og regeringens holdning er meget, meget klar. Jeg mener, at vi om 3-5 år skal have et totalforsvar for Europa. Og det kommer til at kræve rigtig, rigtig meget af os. Det ønsker jeg afspejlet i diskussionerne på det næste møde den 20.-21. marts 2025.

NATO er vores militære ramme, men det er relevant i EU-sammenhæng, fordi beslutninger om f.eks. kapaciteter, vores egen forsvarsindustri og forsyningskæder skal træffes i EU-sammenhæng.

Forsvaret for Europa er det vigtigste på det kommende topmøde. Det er det, der primært skal have vores energi.

Theresa Scavenius (UFG): Jeg vil gerne spørge til EIB's (Den Europæiske Investeringsbank) investeringskodeks. Der skal bruges 150 mia. euro, og man skal gøre det mere attraktivt at investere i våben. Men hvilke regler gælder? Det fremgår både af udkast til rådskonklusionerne og af det, som statsministeren taler om her, at vi skal have fjernet barrierer, men hvilke barrierer er der tale om? Er det også nogle af de etiske barrierer, der tit har været i forhold til våbeninvesteringer? Vi har f.eks. tiltrådt konventionen om klyngevåben. Gælder de stadig væk? Som jeg kan forstå det, har EIB i forvejen lempet mange af kravene, f.eks. i relation til dobbelt anvendelse, og hvor stor andel der skal være. Kravene er ret flydende. Hvad er regeringens holdning i relation til at sikre etiske investeringskodeksregler?

Et andet element er den større samtale om, hvorvidt det skal være europæiske investeringer. Skal investeringer gå til f.eks. franske våbensystemer, eller er det også amerikanske? Hvad har regeringen – også på de foregående møder – spillet ind med i forhold til de europæiske diskussioner, og hvad påtænker I at gøre fremadrettet?

Alex Ahrendtsen (DF): Statsministeren nævner totalforsvaret for Europa. Hvad indebærer det inden for NATO? Regeringen har været klog og har lavet forsvarsaftaler med nabolande – med Polen, Norge, Sverige, Finland osv. Det er klogt at gøre det, men det er nationalstater, der agerer. Hvordan forestiller statsministeren sig totalforsvaret?

Statsministeren (Mette Frederiksen): Til Theresa Scavenius: Der er alle mulige regler for våbenproduktionen. Der skal også være regler, når vi taler om dødbringende våben. Når vi taler om barrierer på et europæisk plan, går det ikke på et konventionsspor. Jeg har godt set, at nogle europæiske lande begynder at diskutere, om alle konventioner på alle våbentyper kan bruges i den virkelighed, vi er i. Men det er ikke noget, vi diskuterer i EU. Det har jeg i hvert fald ikke oplevet tidligere. Det er i virkeligheden mere noget helt banalt, som at det tager for lang tid at lave en ny våbenfabrik i Europa og at få udvidet produktionen, og at der er lange godkendelsesprocedurer som med alt muligt andet i Europa. Hvis man gerne vil have en markant hurtig oprustning af Europa, har vi ikke ret lang tid til at få produceret alle våben. Så det går mere i den retning. Vi har støttet, at EIB får udvidet sin horisont og vil kunne foretage investeringer direkte i våbenproduktion. Der er vi ikke helt endnu. Men det er rigtigt, at de har kigget ned i sådan noget som dobbelt anvendelse – og infrastrukturinvesteringer, som også vil kunne bruges militært og den slags. Jeg tror godt, de kunne gå endnu længere. Det har vi i hvert fald et ønske om for at få mere privatkapital genereret til den nødvendige oprustning.

Hvad angår køb af europæiske eller andre våbensystemer, handler det – med danske briller – om at få kampkraften op så hurtigt som overhovedet muligt. Vi skal købe det, som forsvarschefen mener er det rigtige at købe, så hurtigt som det kan lade sig gøre. Men når jeg taler om, at vi skal kunne meget mere i Europa, handler det også om vores egen våbenindustri. Så selvfølgelig synes jeg – som Macron og andre har sagt – at der i de kommende års oprustning også skal være en skelen til, at vi får lagt flere af investeringerne i Europa – selvfølgelig også fordi det skaber arbejdspladser, også i et land som vores eget.

Til Alex Ahrendtsen: Når jeg taler om et forsvar for Europa, er det ikke i modsætning til NATO. NATO laver både styrkemålene og forsvarsplanerne og kommer med den militærfaglige vurdering af, hvad hvert enkelt land skal have i sit eget forsvar. En del af det er f.eks. at passe på den østlige flanke for at kunne passe på NATO. Det regime gælder stadig væk, og det er det, vi navigerer efter, når vi laver forsvarsforlig.

Når jeg kigger på verden med europæiske briller – med truslen fra Rusland og i øvrigt fra terror sydfra, og med den usikkerhed, der er skabt fra amerikanernes side – mener jeg som europæer, at Europa skal kunne forsvare sig selv fuldstændigt inden for nogle få år. Men for mig er det ikke i modsætning til NATO, og det er i øvrigt heller ikke i modsætning til, at forsvaret er et nationalt anliggende. For mig er det helt naturligt at samordne vores forsvarspolitik med de lande, der er omkring os, hvad vi jo i vid udstrækning gør allerede nu. Det kan I se intensiveret med de nordiske og baltiske lande, og vi kigger også meget til Polen og Tyskland. Vi har et rigtig godt samarbejde med briterne og med nederlænderne. Der har tegnet sig en sikkerhedspolitisk hestesko over Nordeuropa lige nu, som vi heldigvis er en meget stærk del af. Det er klart, at der er Dannebrog på skulderen, men i et meget tæt samarbejde med vores nabolande. Vi diskuterer – også på tværs af landegrænserne – at der er nogle kapaciteter, man som land har brug for at have hundrede pct. til rådighed hele tiden. Der kan være andre kapaciteter, man godt kan bruge sammen, fordi man ikke behøver at bruge det hele tiden. Der er f.eks. nogle flytyper, man godt kunne have sammen med andre lande, fordi man ikke har brug for kapaciteten 24-7. Jeg tror, man kommer til at se mere af den

type forsvarssamarbejde – også fordi vi skal have et øje på kritisk infrastruktur og på vores havområder; vi har sabotage i Østersøen, vi har det høje nord, jeg kunne blive ved. Meget af det kan vi lige så godt gøre på tværs af landegrænser.

Theresa Scavenius (UFG): Jeg håber meget, at statsministeren vil rejse diskussionen om de etiske kodekser. Der er ikke særlig stramme regler i forhold til de etiske kodekser i EIB-regi, fordi det tidligere slet ikke har været muligt at investere i våben. Derfor mangler der nogle regler.

Jeg vil også spørge til de indirekte politiske konsekvenser af alle disse investeringer. Jeg hører fra statsministeren – og også fra Europa – at alt det, der sker nu, ikke har nogen konsekvenser for andre områder, f.eks. klimaområdet eller det sociale område. Men kan der være nogle indirekte effekter af, at vi nu indfører undtagelser for de mellemfristede planer? Vi har lige indført strammere regler, fordi for mange lande i EU har for høj gæld og det er for risikabelt. Når landene skal lave nye investeringer, kan det godt påvirke, hvorvidt de skal have strammere budgetter på andre punkter. Bekymrer statsministeren sig om, hvorvidt de store investeringer på forsvarsområdet kommer til at have store konsekvenser for andre områder? Jeg noterer mig, at der i den nationale debat er partier, der begynder at mene, at man skal prioritere forsvar i stedet for DR og andre ting. Det er jo en politisk diskussion, som er meget nærliggende, men hvordan står statsministeren her? Hvordan synes Danmark, låneoptagene skal være? Det er jo en bekymring, at vi lige har lavet de mellemfristede stramme planer, hvor vi så skal forholde os til, at landene ikke har råd til, hvad de ellers har planlagt.

Se ministerens svar under emnet »Den grønne omstilling«.

Ukraine

Statsministeren (Mette Frederiksen): Vi kommer selvfølgelig til at tage udgangspunkt i de aktuelle drøftelser, bl.a. om en 30-dages våbenhvile. Jeg synes, det er klogt, at Ukraine har sagt ja til det. Jeg har min tvivl over for, om Rusland kommer til at sige ja – om de mener det. De kunne jo sådan set bare slutte krigen nu, hvis de ønskede fred. Jeg nærer ikke stor tillid til det russiske samfund, hvad angår freden i Europa.

Alex Ahrendtsen (DF): Det er glædeligt at høre, at støtten til Ukraine er stigende i Europa. I Danmark kan vi være stolte af vores indsats – igen, ros til regeringen. Vil statsministeren presse på over for de nølende EU-lande? Jeg kan ikke lade være med at tænke på, at Norge har tjent tusind milliarder, altså en billion, på Ukraine krigen igennem stødt stigende oliepriser og for nylig har done-ret 50 mia. norske kroner. Der er lande som Spanien, Italien og andre, som ikke har ydet den indsats, Danmark har. Det er vi ret forargede over, så vil statsministeren presse på over for dem?

Statsministeren (Mette Frederiksen): Jeg har ikke brugt min energi på at sige, hvad andre lande har skullet gøre. Jeg håber, at vi ved at have turdet lægge os i front undervejs i vores støtte til Ukraine, har trukket andre lande med i en retning, men jeg kommer ikke til at pege fingre ad andre lande. Der er jo mange lande, der ikke har gjort lige så meget som Danmark, i og med at vi ligger helt i toppen, men jeg vil egentlig hellere prøve at tjene som et eksempel på, hvordan man kan gøre tingene, som vi f.eks. har gjort det med vores F-16-koalition og med vores investeringer direkte ind i den ukrainske våben- og forsvarsindustri.

Theresa Scavenius (UFG): Fra europæisk side har vi lavet masser af låneaftaler med Ukraine, som skal løbe over mindst 45 år. Vi har lavet masser af reformspor, som slet ikke er kommet ordentligt i gang endnu, men som har været betingelser for, at vi kunne give den støtte, vi har givet. Er der nogen drøftelser om, hvad det betyder for fredsforhandlingerne, både med Rusland og USA og i forskellige konstellationer? Hvad betyder det for vores lån og de reformbetingelser, vi har krævet af Ukraine, når der kommer en fred? Kommer de til at løbe videre? Derudover er de russiske indefrosne midler en del af hele lånemekanismen til Ukraine. Hvad kan det have af konsekvenser for vores Ukrainepolitik på europæisk plan, hvis lånemekanismen bliver skruet anderledes sammen på grund af fredsforhandlingerne?

Statsministeren (Mette Frederiksen): Jeg tror ganske enkelt, det er for tidligt at sige noget om økonomien. Hvis der på et tidspunkt bliver indgået en fredsaftale med Rusland, som Vesten ligger til grund, man kan stole på – det har jeg svært ved at se for mig – bliver der jo nogle overvejelser om Ukraines vej herefter, både militært, økonomisk, reformmæssigt og i forhold til EU.

Migration

Statsministeren (Mette Frederiksen): Kommissionen præsenterede i sidste uge forslag til ny forordning om hjemsendelser. Det er rigtig, rigtig positivt, fordi det bl.a. baner vejen for udrejsecentre i tredjelande – noget, vi har kæmpet hårdt for i en årrække fra dansk side, og nu kommer det europæiske gennembrud. Det er helt afgørende. Jeg var i Rom i sidste uge. Som I ved, har jeg indgået et meget tæt makkerskab med Giorgia Meloni. I mine øjne har vi i løbet af de næste par måneder brug for at have en samlet europæisk vision for migration og udlændingeområdet. Det momentum, der begynder at tegne sig, er godt. Men også her har vi behov for at træffe de næste beslutninger, bl.a. i forhold til tredjelande, og at vi skal have hjemsendt folk, der begår kriminalitet i Europa.

Alex Ahrendtsen (DF): Det er glædeligt, hvis der nu kommer gang i hjemsendelserne. Det har vi talt om mange gange i udvalget. Hvor mange bliver det? Hvad kommer der til at ske? Hvor hurtigt kommer det til at ske? Er der nogle nølende stater, eller er der enighed om for alvor at gøre det?

Statsministeren (Mette Frederiksen): Der er stadig væk forskellige holdninger til det. Jeg lægger ikke skjul på, at jeg er en af de hårde hunde. Jeg har grundlæggende det synspunkt, at hvis man kommer til Europa udefra og ikke opfører sig ordentligt og begår en voldtægt, sælger narko eller begår vold, så skal man forlade Europa. Hvis ikke man vil gøre det frivilligt, synes jeg, man skal smides ud af Europa. Det er min helt klare holdning. Jeg har så svært ved at forstå, at man kommer til et af de bedste steder i verden, f.eks. vores eget land, og så begår man alvorlig kriminalitet. Det er i mine øjne grundlag for, at man skal ryge ud, men vi kan ikke altid sende folk hjem. Derfor bliver vi også nødt til at kigge ind i – synes jeg – at nogle af de internationale konventioner nogle gange beskytter forbryderen i stedet for offeret eller fællesskabet. Det er også en dialog, jeg i stigende grad har med nogle af mine kollegaer, som har de samme problemer. Det går ganske vist ret godt med at få hjemsendt folk i Danmark lige nu, og vi har få i udrejseposition i forhold til tidligere. Men der er alt for mange mennesker i Europa på et forkert grundlag, som vi ikke får hjemsendt.

Jeg håber selvfølgelig på at få overbevist stadig flere kollegaer om, at vi må gøre fælles front i Europa. Jeg tror, vores befolkninger forventer det af os. Det er også en del af at have en ordentlig kontrakt med vores befolkninger, synes jeg. Hvis folk kommer hertil udefra for at arbejde, eller fordi de har behov for beskyttelse, så skal de saftsuseme opføre sig ordentligt. På den måde betragter jeg udlændingepolitik, som når jeg kigger på mit eget hjem; hvis jeg inviterede gæster hjem til mig og de så slog en ned i gangen, ville jeg jo ikke bare sige »bliv da lige til i morgen – så kan vi snakke om det«. Så ville jeg bede vedkommende om at forlade min lejlighed med det samme. Sådan skal vi også have lov at have det som land, synes jeg. Det er ikke alle, der ser det på samme måde, men bevægelsen er entydigt i vores retning, og det er nok, fordi befolkningerne entydigt er i vores retning på det her område.

Theresa Scavenius (UFG): Konventionerne er jo typisk menneskerettigheder, som handler om at beskytte borgeren imod autoritære stater – og ikke staterne, der skal beskyttes over for enkelte borgere.

Statsministeren (Mette Frederiksen): Vi er grundlæggende uenige på noget af konventions-spørgsmålet. Når jeg kigger på Danmark, ser jeg det jo ikke som en fjern stat. Jeg ser det som mit land, *mit* fællesskab, *min* stamme, *min* familie, os, der er her. Og min vigtigste opgave er at passe på os. Når man kommer hertil som udlænding udefra og begår alvorlig kriminalitet, forbryder man sig i mine øjne jo ikke kun mod et andet individ – det gør man først og fremmest; der er et offer og nogle pårørende – men man forbryder sig mod alle os og det, jeg tror på: et tillidsfuldt, åbent og frit samfund. Hver gang nogen begår en voldtægt, et mord eller narkokriminalitet, gør de vores samfund lidt svagere, lidt dårligere, lidt mere usikkert. Det er der ikke nogen, der skal have lov til at gøre i mine øjne. Og når konventionerne kommer til at beskytte forbryderen og ikke offeret, bliver vi nødt til at genoverveje, om snittet er lagt rigtigt. Vi skal fordomsfrit kunne diskutere, at nogle af konventionerne, som er skabt i bedste mening, også er skabt i en anden tid, hvor der var et andet kriminalitetsbillede, hvor islam spillede en anden rolle nogle steder, end det gør i dag, osv. Jeg er meget, meget stærk tilhænger af internationale spilleregler. Men indholdet af de internationale spilleregler skal man altid kunne diskutere og forbedre, så de faktisk passer på de rigtige. Det gør konventionerne desværre ikke altid.

Theresa Scavenius (UFG): Jeg er lidt ærgerlig over, at statsministeren taler om alle indvandrere og flygtninge, som om det er voldtægtsforbrydere. Vi har jo at gøre med masser af mennesker, og vi har masser af humanitære kriser, så man kunne fokusere på at beskytte borgerne.

Statsministeren (Mette Frederiksen): Jeg vil ikke have siddende på mig, at jeg har sagt, at alle udlændinge er voldtægtsforbrydere. Det har jeg aldrig nogen sinde sagt. Det er meget svært at se bort fra den kraftige overrepræsentation af primært unge mænd med ikkevestlig baggrund – især fra nogle lande i Nordafrika og Mellemøsten – i voldsstatistikker, og sådan set også hvad angår voldtægter og narkokriminalitet. Ser man bort fra det, ser man bort fra et i mine øjne meget, meget alvorligt samfundsproblem, som er med til at undergrave det Danmark, jeg tror på og holder af og vil kæmpe for. Men at oversætte det til, at jeg skulle have påstået, at alle udlændinge er voldtægtsforbrydere, er selvfølgelig ikke sandt. Der er heller ikke noget, der har indikeret det.

Theresa Scavenius (UFG): Det har jeg heller ikke sagt. Det var ministeren, der selv sagde det. Det var eksemplet med voldtægtsforbrydere.

Konkurrenceevne

Statsministeren (Mette Frederiksen): Vi har også konkurrenceevne på dagsordenen, så det er alle de store spørgsmål, men tingene hænger sammen. Lavere energipriser er afgørende. Vi bliver nødt til at producere mere energi i Europa.

Budget

Statsministeren (Mette Frederiksen): Der vil være en første, meget overordnet drøftelse af det næste budget. Budgettet skal virke fra 2028 og frem, men stille og roligt begynder forarbejdet.

Mellemøsten

Statsministeren (Mette Frederiksen): Jeg tror, at Mellemøsten og Syrien også vil komme på dagsordenen. Våbenhvileforhandlingerne er gået i hårdknude. Vi skal prøve at hjælpe det tilbage på sporet.

I forhold til Syrien er det vigtigt – som også udenrigsministrene talte om på deres rådsmøde i går – at EU understøtter en fredelig proces i Syrien, der er inkluderende i forhold til de forskellige grupperinger.

Claus Jørgensen (SF): Det er en forunderlig tid. I nat gik Israel igen til angreb i Gaza. Jeg tænker, at I også skal diskutere det. Kommer det til at ændre den holdning, som EU har til konflikten?

Statsministeren (Mette Frederiksen): Jeg forventer ikke, at Mellemøsten kommer til at fylde mest på mødet, men selvfølgelig iagttager vi den udvikling, der er i gang lige nu. Det var en skrøbelig våbenhvile, og det, der foregår dernede nu, er ret voldsomt. Jeg tænker, vi kommer til at gøre status, og at vi også kommer til at melde, at vi fra EU's side er villige til at understøtte at få tingene tilbage på sporet.

Told og handelsregler

Christian Friis Bach (V): Jeg synes, det er vigtigt, at man tilstræber, at responsen på de amerikanske todsatser ligger inden for de internationale handelsregler. Det fornemmer jeg også, at EU gør med de varslinger, der er, og med den måde, man tilrettelægger det på. Jeg håber, det bliver afspejlet i rådskonklusionerne.

Simplificering

Christian Friis Bach (V): På simplificeringsdagsordenen har Kommissionen sat nogle mål, men det glemmes nogle gange i teksten, hvornår de mål skal nås. Man kunne måske lige få præciseret, at det skal være inden for indeværende periode, og at der gerne må ligge en konkret plan.

Udvidelse

Christian Friis Bach (V): Jeg er lidt bekymret for udvidelsesdagsordenen. Jeg forstår godt, at den måske glider lidt i baggrunden på dette rådsmøde, men jeg synes, det er vigtigt at holde fokus på den – også på det her rådsmøde.

Statsministeren (Mette Frederiksen): Jeg er meget, meget enig. Jeg oplever egentlig, at der er en stor opmærksomhed på hele udvidelsessporet. Ungarn har sagt meget klart, at de kommer til at blokere på det område. Det er ikke uden udfordringer. Men vi kigger også ind i, hvordan vi bruger vores formandskab, som starter lige om lidt. I en situation som med Ukraine, hvor visse allierede ikke vil være med til, at de bliver optaget i NATO – hvor jeg selv mener, at udvidelsesprocessen burde være sat i gang for år tilbage – bliver udvidelsen i forhold til EU endnu vigtigere.

Alex Ahrendtsen (DF): Udvidelsesdiskussionen er højaktuel, og den er også virkelig interessant. Spørgsmålet er, om det er realistisk, at Ukraine kan blive medlem af EU. Tror statsministeren ikke, at det er mere realistisk, at Ukraine på sigt bliver et neutralt land rustet til tænderne, lidt a la Østrig, som dog ikke er rustet til tænderne, men som er neutralt? Hvordan kan man overhovedet se en vej hen imod, at Ukraine bliver optaget i EU, endda NATO, med Rusland som den store aggressor? Jeg har svært ved at se den, men det kan være, at jeg er lidt blind.

Statsministeren (Mette Frederiksen): Jeg tror ikke på neutralitet. Det findes ikke. At påkalde sig neutralitet er jo at træffe et valg, f.eks. ikke at kæmpe for det, man skal kæmpe for. Jeg har aldrig nogen sinde stået i en situation, hvor jeg har troet på at være neutral. Det gør jeg bestemt heller ikke i det angreb, vi ser fra Rusland ind mod Europa netop nu. Jeg kommer aldrig til at være fortæller for, at Ukraine skulle være et såkaldt neutralt land. Jeg kommer til at være fortæller for – resten af mit liv, tror jeg – at Ukraine definerer Ukraines fremtid, og det skal Rusland og andre ikke gøre. Og ukrainernes ønske er i hvert fald for nærværende helt entydigt det europæiske spor. De har sagt igen og igen, at både NATO- og EU-medlemskab er meget, meget højt på deres dagsorden. Det har vi valgt at bakke op om, og det vil jeg mene er det rigtige at gøre for Europa.

Jeg mener ikke, at Rusland skal have så meget som en millimeters indflydelse på, hvad europæiske lande gør, så jeg anerkender ikke – og jeg kan jo komme i mindretal på et tidspunkt; det er prisen for ikke at ville være neutral – at man skal have en diskussion med Rusland om, hvilke tropper der må være i Ukraine, eller om Ukraines fremtid ligger i EU eller ej. De kan få indflydelse på deres egen fremtid – ikke på vores andres.

Alex Ahrendtsen (DF): Jeg er fuldstændig enig i, at Ukraine selv skal vælge sin skæbne. Det skal Putin og Rusland ikke blande sig i, men det gør de. Og det kommer de også til. Så én ting er, hvad vi gerne vil, og noget andet er, hvad andre gerne vil. Finland er jo interessant i den henseende. De kæmpede også en heroisk kamp mod Kommunistrusland, afstod store områder i Karelen og var så neutralt, indtil de blev medlem af NATO. Det vil sige, at de havde tålmodighed til at have en fremtid i NATO og Europa. De opbyggede en stor hær. Det har de stadig væk, og derfor er de så stærke i dag. Skal man ikke være lidt tålmodig med hensyn til Ukraine og sørge for, at Ukraine er bomstærkt militært, og så måske vente lidt med at tilbyde dem medlemskab? Jeg kan godt forstå, man gør det. Det er også det rigtige at gøre. Jeg spørger bare, om det er realistisk og klogt i den nuværende situation. Vi har tidligere talt om, at vi skal have temperaturen ned. Var det en vej?

Statsministeren (Mette Frederiksen): Til Alex Ahrendtsen: Jeg er enig i, at det er afgørende, at Ukraine står så stærkt som overhovedet muligt militært. Det er derfor, vi har valgt den danske vej igennem det her og givet og finansieret så meget, som vi har, og nu understøtter så meget af produktionen som overhovedet muligt. Det er også en måde at fremtidssikre det ukrainske forsvar og den ukrainske hær på. Men at meddele ukrainerne nu, at et medlemskab af EU udskydes, ville være forkert. Jeg bliver på den position, jeg har haft hele tiden, også på det spørgsmål.

Den grønne omstilling

Claus Jørgensen (SF): Vi bakker op om forsvarsopbygning og alle de ting, vi har været med til at stemme for, men vi hører også fra vores grønne venner, at de er bekymrede for, at hele den grønne omstilling falder lidt bagom på grund af alt det, der sker. Heldigvis står der jo også i teksten, at den grønne omstilling er vigtig, og at vi skal have grøn energi. Men er det statsministerens fornemmelse, at der stadig er bred opbakning til, at vi skal have den grønne omstilling ført igennem, eller er det ved at trille godt ned ad dagsordenen, så det er endnu vigtigere, at Danmark har den grønne førertrøje på hele vejen, også selv om der sker en masse forfærdelige ting?

Statsministeren (Mette Frederiksen): Det korte svar på det er, at det suser ned på dagsordenen lige nu. Der er ingen, der taler om klima mere. På den måde er politik jo en fascinerende størrelse, for så er der pludselig noget, alle er optaget af, og så er ingen optaget af det længere. Men klimaet har det jo stadig væk dårligt, og klimaforandringerne kommer med kæmpestore konsekvenser. Så vi har faktisk tænkt os – selv i en bøvlet tid – at holde den grønne fane højt, også i det europæiske spor, bl.a. på energiområdet. Jeg er enig i, at det er afgørende.

Det hænger lidt sammen med det spørgsmål, Theresa Scavenius rejser, nemlig om det, at vi skal investere i forsvar, kommer til at have konsekvenser. Ja, selvfølgelig gør det det. Alt andet ville da være vanvittigt at påstå. Det har det jo allerede i Danmark nu, når vi vælger at bruge 50 mia. kr. i 2025 og 2026 oven på det, vi allerede har afsat. Det er 50 mia., vi kunne have brugt til noget andet. Jeg tror, vi hurtigt bare på det her møde kunne finde nogle fantastisk gode formål, vi kunne bruge 50 mia. på, som kunne være opbyggeligt og få vores fremtid til at tegne grønnere og lysere. Så oprustning kommer med en pris. Det gør ufriheden og ufreden bare også. Og nogle gange er vi på et af de historiske steder, hvor jeg tror, der kun er to muligheder – enten at gå til den ene eller den anden side. Hvis ikke Europa er villig til at forsvare sig selv i de kommende år, tror jeg, krigen udvides til andre territorier end det ukrainske. Derfor er der i mine øjne ingen vej uden om en markant oprustning af Europa nu.

Punkt 2. Forelæggelse af møde i Det Europæiske Råd 20.-21. marts 2025

Det Europæiske Råd 20-21/3-25 – Bilag 4 (udkast til konklusioner)

Det Europæiske Råd 20-21/3-25 – Bilag 1 (udkast til kommenteret dagsorden)

Punkt 1-2 blev forelagt samlet under punkt 1.

Mødet sluttede kl. 14.55.